

TINJAUAN KEBANGSAAN KESIHATAN & MORBIDITI

PENYAKIT BERJANGKIT

PENEMUAN UTAMA

© 2021 Institut Kesihatan Umum, Institut Kesihatan Negara, Kementerian Kesihatan Malaysia.

Perpustakaan Negara Malaysia

Cataloguing-in-Publication Data

Tinjauan Kebangsaan Kesihatan dan Morbiditi (NHMS) 2020 (NMRR - 19 - 867 - 47973)
Penyakit Berjangkit: Penemuan Utama

ISBN 978 - 967 - 5340 - 16 - 1

MOH / S / IKU / 193.21 (BK) - e

Penafian:

Segala pandangan yang disampaikan di dalam buku infografik ini adalah dari pengarang sahaja dan tidak semestinya melambangkan pandangan penyelidik tinjauan yang lain ataupun pandangan dan polisi Kementerian Kesihatan Malaysia.

Cadangan petikan:

Institut Kesihatan Umum 2021. Tinjauan Kebangsaan Kesihatan dan Morbiditi (NHMS) 2020 : Penyakit Berjangkit - Penemuan Utama

Dicetak dan diedarkan oleh:

Institut Kesihatan Umum (IKU)
Institut Kesihatan Negara
Kementerian Kesihatan Malaysia
No.1, Jalan Setia Murni U13/52
Seksyen U13 Setia Alam
40170 Shah Alam, Selangor

Tel: +603-3362 8793 Faks: +603-3362 7501

Emel: nhms.iku@moh.gov.my

Laman sesawang: www.iku.gov.my/nhms

Penggunaan dan diseminasi dokumen ini adalah digalakkan. Walaubagaimanapun, dokumen ini atau cetakan semula tidak boleh digunakan untuk tujuan komersil. Hasil kajian boleh dimuat turun di <http://bit.ly/NHMS2020>

Para pengarang mengucapkan terima kasih kepada Ketua Pengarah Kesihatan Malaysia atas kebenaran menerbitkan dokumen ini.

Senarai Infografik

01

Ringkasan tinjauan

Mohd Hatta Abdul Mutalip, Mohd Amierul Fikri Mahmud, Norbaidurah Ithnain, Syaheerah Mohd Sallehuddin & Hamizi Hafezah

02

Sampel dan proses tinjauan

Mohd Hatta Abdul Mutalip, Mohd Amierul Fikri Mahmud, Norbaidurah Ithnain, Syaheerah Mohd Sallehuddin & Hamizi Hafezah

03

Hepatitis B: Apakah risiko anda?

Dr Fazila Haryati Ahmad, Dr Maznieda Mahjom, Dr Abdul Aziz Harith, Dr Chong Zhuo Lin, Dr Nik Adilah Shahein, Munawara Pardi, Lalitha Palaniveloo, Muhammad Faiz Mohd Hisham, Hamizatul Akmal Abd Hamid, Nur Shahida Abd Aziz, Syafinaz Sallehuddin & Wan Shakira Rodzlan Hasani

04

Virus Hepatitis B (HBV) adakah saya perlu disaring?

Hasmah Mohamed Haris, Dr Maznieda Mahjom, Dr Fazila Haryati Ahmad, Dr Muhammad Solihin Rezali, Eida Nurhadzira Muhammad, Muhammad Faiz Mohd Hisham, Hamizatul Akmal Abd Hamid, Wan Shakira Rodzlan Hasani, Nazirah Alias & Nor'Ain Ab Wahab

05

Stigma terhadap penghidap HIV?

Dr Mohd Shaiful Azlan Kassim, Dr Maznieda Mahjom, Dr Fazila Haryati Ahmad, Dr Thamil Arasu Saminathan, Hasimah Ismail, Dr Muhammad Solihin Rezali, Dr Muhd Hafizuddin Taufik Ramli, Mohd Hazrin Hasim @ Hashim, Norhafizah Sahril, Mohamad Aznuddin Abd Razak, Chan Ying Ying, Cheong Siew Man, Norliza Shamsuddin, Mohd Haniff Bistari & Nurul Iffah Baharom

06

Pengetahuan HIV di kalangan belia

Mohd Hazrin Hasim @ Hashim, Dr Mohd Shaiful Azlan Kassim, Ahmad Ali Zainuddin, Dr Nur Liana Ab Majid, Dr Chan Yee Mang, Norhafizah Sahril, Norsyamli Che Abdul Rahim, Chan Ying Ying, Mohd Ruhaizie Riyadzi, Nur Faraeein Zainal Abidin & Mohd Haniff Bistari

07

Tuberkulosis (TB): Kenali gejala anda

Muhammad Faiz Mohd Hisham, Dr Shubash Sander Ganapathy, Dr S Maria Awaluddin, Jayvikramjit Singh Manjit Singh, Eida Nurhadzira Muhammad, Siti Balkhis Shafie, Mohamad Hasnan Ahmad & Khairul Hasnan Amali

08

Antibiotik bukan penyelesaian untuk semua jangkitan!

Dr Noor Aliza Lodz, Dr Maznieda Mahjom, Dr Shubash Sander Ganapathy, Dr Muhd Hafizuddin Taufik Ramli, Azli Baharudin, Dr Fatin Athirah Tahir & Suhaila Abdul Ghaffar

09

Malaria: Apa yang rakyat Malaysia tahu?

Faizul Akmal Abdul Rahim, Dr Jenarun Jelip, Dr Tam Jenn Zhueng, Dr Khairiah Ibrahim, Tanrang Yusin, Lim Kuang Kuay, Cyril Sibon, Norzawati Yoep, Fadzillah Abd Jaafar, Mohd Amierul Fikri Mahmud, Mohd Farihan Md Yatim, Rafidah Ali & Tuan Mohd Amin Tuan Lah

10

Denggi-Nyamuk kenali kitaran dan putuskannya

Noorlaile Jasman, Siti Nur Farhana Harun, Kamarul Zaman Salleh, Albeny Joslyn Panting, Ruffina Dalis Jimen, Dr Normawati Ahmad, Mohd Hairmanshah Mohd Shah & Norrafizah Jaafar

11

Salah tanggapan dalam pencegahan Denggi

Noorlaile Jasman, Siti Nur Farhana Harun, Kamarul Zaman Salleh, Albeny Joslyn Panting, Ruffina Dalis Jimen, Dr Normawati Ahmad, Mohd Hairmanshah Mohd Shah & Norrafizah Jaafar

12

Sayangi saya. Lesenkan saya. Vaksinkan saya.

Teresa Yong Sui Mien, Komathi Perialathan, Dr Mohammad Zabri Johari, Masitah Ahmad, Mohamad Fuad Mohamad Anuar, Zamtira Seman, Nurashma Juatan & Nor Haryati Ahmad Sanusi

13

Tingkah laku kesihatan baik (TKB) selepas digigit anjing: Mengapa anda perlu ambil kisah?

Teresa Yong Sui Mien, Komathi Perialathan, Dr Mohammad Zabri Johari, Masitah Ahmad, Mohamad Fuad Mohamad Anuar, Zamtira Seman, Nurashma Juatan & Nor Haryati Ahmad Sanusi

01

RINGKASAN TINJAUAN

NHMS dijalankan
kali pertama
bermula 1986

1986

Sejak tahun 2011, tinjauan
dijalankan mengikut
kitaran 4 tahun

2011

NHMS 2020 adalah tinjauan
kali pertama yang memberi
fokus kepada tema
Penyakit Berjangkit

2020

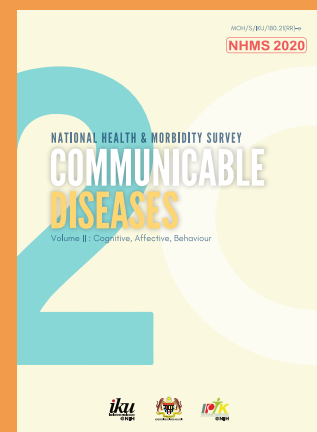
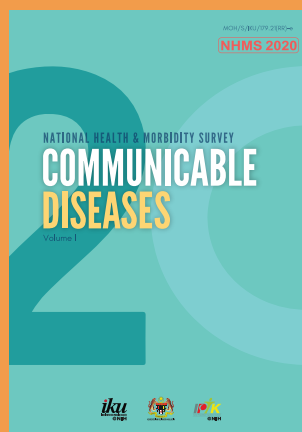
Tinjauan ini bermatlamat
untuk:

- Menentukan beban penyakit berjangkit di Malaysia
- Kognitif, afektif dan tingkah laku terhadap penyakit tertentu serta langkah-langkah pencegahan

Topik-topik yang terlibat:

- Seroprevalens antibodi SARS-CoV-2
- Seroprevalens Hepatitis B & C
- Simptom-simptom TB yang disyaki
- Penggunaan antibiotik dan kesedaran terhadap kerintangan anti-mikrob
- Pengetahuan mengenai perebakan HIV
- HIV stigma
- Malaria
- Pencegahan denggi
- Penyakit anjing gila (Rabies) yang berkait dengan anjing peliharaan

Tinjauan 2020 merangkumi 2 skop utama:

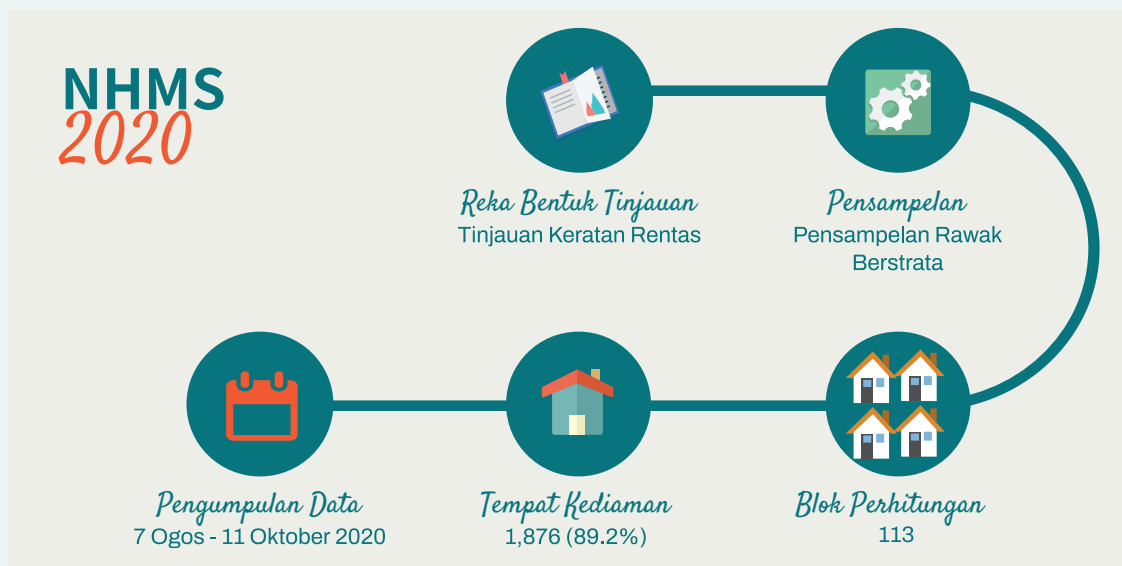

Laporan teknikal yang mengandungi hasil kajian terperinci, informasi berkaitan metodologi serta soal selidik yang digunakan, boleh dimuat turun dari laman web IKU:

www.iku.gov.my/nhms

02

SAMPEL DAN PROSES TINJAUAN

SKOP TINJAUAN

SEROPREVELAN

KOGNITIF,
AFEKTIF &
TINGKAHLAKU

BEBAN PENYAKIT
BERJANGKIT

KAEDAH PENGUMPULAN DATA

Temu ramah secara bersemuka di pusat pengumpulan data

Soal selidik sendiri (Pos)

Temubual telefon bantuan komputer

ALAT KAJIAN

Soal Selidik yang divalidasi

PENGUMPULAN BIOSPESIMEN

5ml darah melalui tusukan vena

-

-

UJIAN MAKMAL

Hepatitis B & C dan antibodi COVID-19

-

-

KELAYAKAN

≥1 tahun

≥13 tahun

≥15 tahun

KADAR PENGLIBATAN

87.4%

82.5%

57.4%

ANALISA DATA

Analisa kompleks

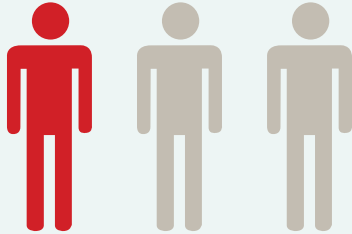
RUJUKAN

Semua keputusan di maklumkan kepada responden. Jika positif Hepatitis B & C dirujuk ke klinik kesihatan berdekatan

-

-

03

HEPATITIS B: APAKAH **RISIKO** ANDA?**1 dalam 3**

orang yang positif Hepatitis B didapati mempunyai lebih dari satu faktor risiko

Anda mungkin berisiko menghidap Hepatitis B jika pernah:

**BERTINDIK
MENGUNAKAN
ALAT YANG
TIDAK STERIL**

**MEMPUNYAI AHLI
KELUARGA YANG
POSITIF
HEPATITIS B**

**MENDAPAT
KECEDERAAN
ALATAN TAJAM DI
TEMPAT KERJA**

Anda boleh **menghindari** Hepatitis B

**UJIAN
DARAH**

jika anda pernah terdedah kepada Hepatitis B

VAKSIN

jika anda berisiko kepada Hepatitis B

**BERTINDIK
DENGAN
SELAMAT**

hanya guna alatan steril saja untuk apa-apa seni badan

**GUNAKAN
ALAT
PERLINDUNGAN**

jika berisiko di tempat kerja

04

VIRUS HEPATITIS B (HBV) ADAKAH SAYA PERLU DISARING?

400,000	orang dijangkiti Hepatitis B
Tetapi,	90% daripada mereka tidak menyedarinya
Kenapa?	Majoriti tidak mempunyai gejala
Jika tidak dikesan?	menjadi pembawa penyakit atau menyebabkan masalah hati yang serius, seperti kanser hati

Jika anda...

 <p>sedang hamil</p>	 <p>Individu yang pekerjaannya terdedah dengan darah/cecair badan</p>	 <p>Mempunyai simptom (seperti demam, letih, jaundis, muntah, sakit perut)</p>	 <p>Melawati kawasan yang mempunyai kadar jangkitan Hepatitis B yang tinggi</p>
 <p>Mempunyai tingkah laku seksual berisiko tinggi</p>	 <p>berkongsi jarum, bertatu, dan menindik badan</p>	 <p>Tinggal bersama pengidap Hepatitis B kronik</p>	 <p>seorang banduan</p>

Sila rujuk doktor anda
Dapatkan ujian **Hepatitis B** hari ini!
Ia dapat menyelamatkan nyawa anda!

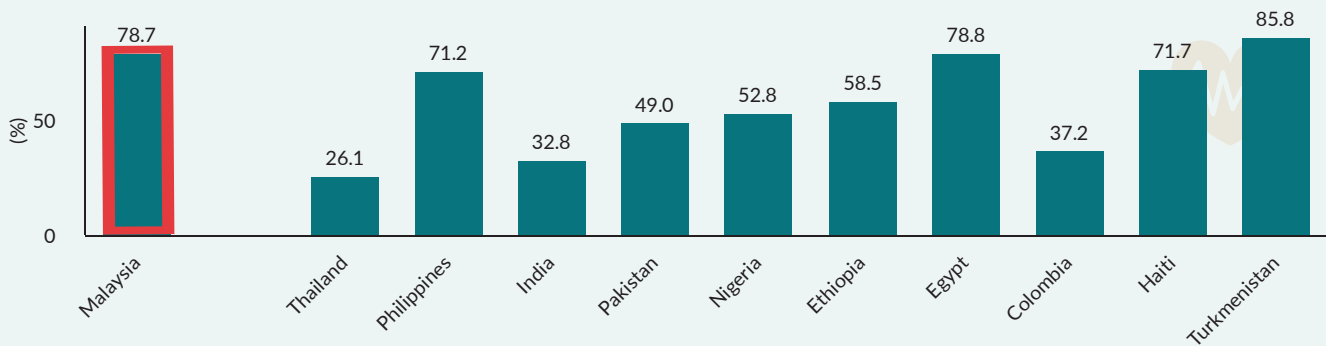
STIGMA TERHADAP PENGHIDAP HIV

* Stigma = tanggapan negatif

3 daripada 4

orang di Malaysia berumur 15-45 tahun mempunyai stigma terhadap penghidap HIV

Perbandingan stigma HIV di beberapa negara

Perbandingan sosiodemografi stigma HIV di Malaysia

Tertinggi

86.2%
Luar bandar

87.4%
Umur 15-19

100%
Tidak bersekolah

Terendah

76.6%
Bandar

72.4%
Umur 40-49

67.7%
Ijazah

Stigma HIV memudaratkan:

3P

- Pengurangan kadar saringan
- Pengurangan sokongan sosial
- Pengurangan kepatuhan rawatan

Mesej utama

KEPRIHATINAN kita HARAPAN mereka

06

PENGETAHUAN HIV DI KALANGAN BELIA

HANYA 14% belia berumur 15-24 tahun mempunyai pengetahuan HIV yang mencukupi

Fakta HIV:	% yang menjawab dengan betul
 <p>Berkongsi makanan dengan orang yang dijangkiti HIV tidak akan menyebarkan HIV</p>	<p>52%</p>
 <p>Menggunakan kondom setiap kali melakukan hubungan seks mengurangkan risiko jangkitan HIV</p>	<p>58%</p>
 <p>Melakukan hubungan seks hanya dengan satu pasangan yang tidak dijangkiti dan tidak mempunyai pasangan lain akan mengurangkan risiko jangkitan</p>	<p>67%</p>
 <p>HIV tidak boleh disebarkan melalui gigitan nyamuk</p>	<p>68%</p>
 <p>Seseorang yang kelihatan sihat boleh menghidap HIV</p>	<p>72%</p>

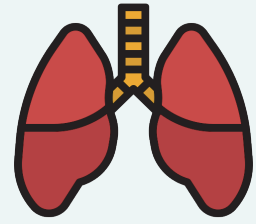
"Kukuhkan pengetahuan HIV, tamatkan kesangsiian dan hentikan penularan jangkitan"

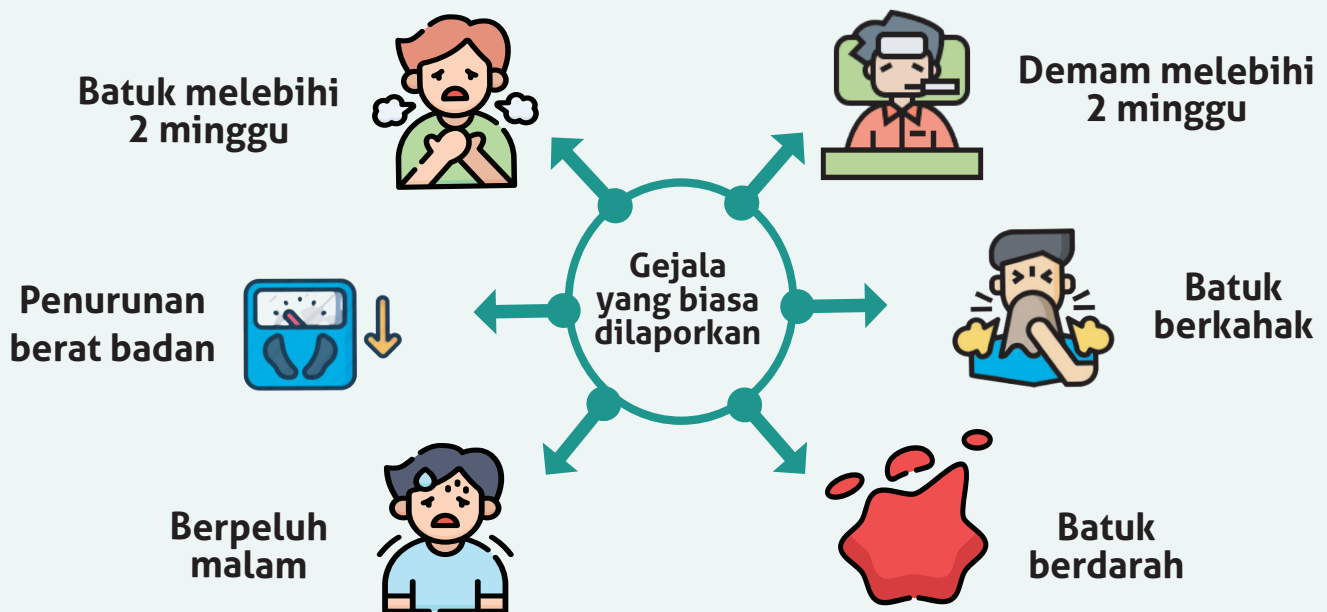
07

TUBERKULOSIS (TIBI): KETAHUI GEJALA ANDA

Di Malaysia, 2.5% (605,070) rakyat Malaysia mempunyai gejala seakan Tibi.

Gejala seakan-akan tibi yang dilaporkan:

Rawatan yang diambil:

38.4 %
Klinik
kerajaan

28.9 %
Berubat
sendiri

22.3 %
Pembelian
dari
farmasi

19.2 %
Hospital
kerajaan

15.9 %
Klinik
swasta

Tibi adalah penyakit yang boleh diubati jika dikesan awal dan dirawat dengan segera.

08

ANTIBIOTIK BUKAN PENYELESAIAN UNTUK SEMUA JANGKITAN!

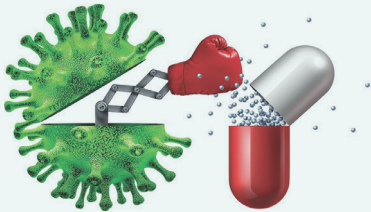
25%

MENGAMBIL
antibiotik untuk selesema
dan sakit tekak

HANYA
5-10%

SEWAJARNYA
memerlukan antibiotik

62%

penduduk Malaysia

TIDAK TAHU
antibiotik **HANYA**
membunuh bakteria dan
BUKAN membunuh virus

67%

penduduk Malaysia

MENGAMBIL
antibiotik seperti
yang disarankan

75%

penduduk Malaysia

TIDAK TAHU
kebanyakan selesema dan
sakit tekak
TIDAK MEMERLUKAN
antibiotik

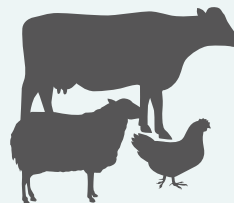
Kerintangan Antibiotik

(*keadaan dimana bakteria menjadi kebal terhadap antibiotik)

23%

TIDAK TAHU
penyalahgunaan
antibiotik akan mengakibatkan
kerintangan antibiotik*

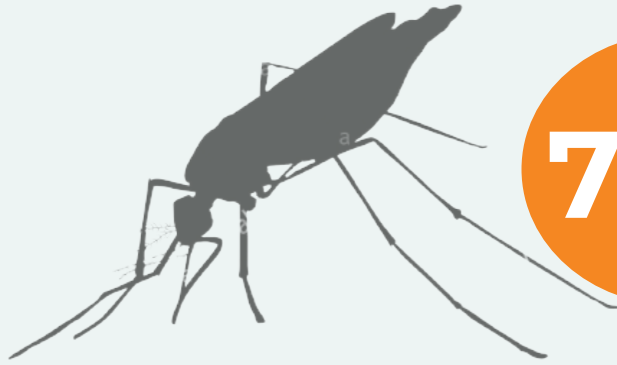

37%

TIDAK TAHU
penyalahgunaan antibiotik pada
haiwan ternakan mengakibatkan
kerintangan antibiotik*

09

MALARIA: APA YANG RAKYAT MALAYSIA TAHU?

76%

Rakyat Malaysia pernah dengar tentang malaria

Malaria adalah penyakit berjangkit bawaan nyamuk. Malaria menjangkiti manusia melalui gigitan Nyamuk Anopheles betina yang telah dijangkiti dengan parasit plasmodium.

Walaupun bagaimanapun, pengetahuan yang tepat mengenai **simptom-simptom** dan **aktiviti berisiko malaria** adalah masih **rendah**

24%

Memberi jawapan yang betul mengenai simptom-simptom malaria

Demam, kesejukan dan menggigil

Cirit-birit dan hilang selera makan

34%

Memberi jawapan yang betul mengenai aktiviti yang berisiko untuk mendapat jangkitan malaria

Aktiviti menyusuri hutan, larian denai dan mendaki

Memancing di kawasan hutan berpaya

Memungut hasil hutan

10

DENGGI - NYAMUK
KENALI KITARAN & PUTUSKANNYA

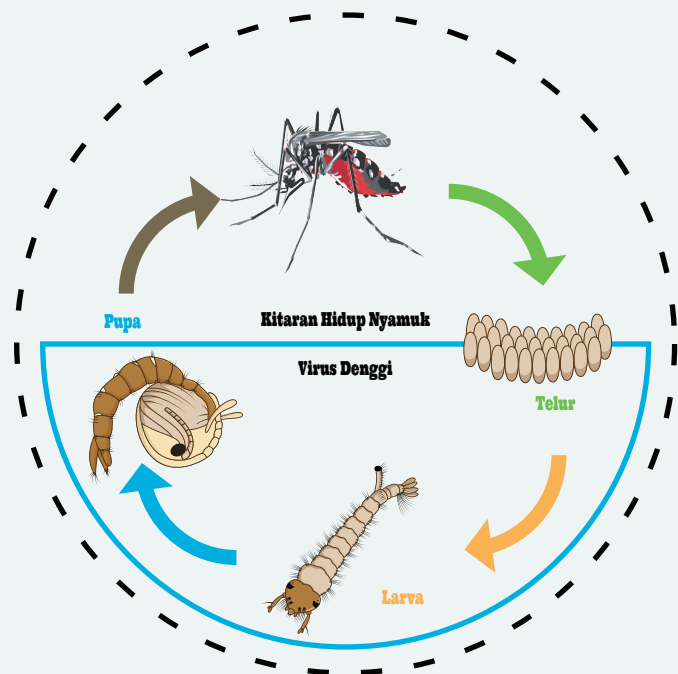

3 daripada 5

TIDAK cari dan musnah tempat pembiakan nyamuk di rumah **seminggu sekali**

Mengapa seminggu sekali?

Telurnya hanya perlu 7 ke 10 hari menjadi **nyamuk virus denggi dewasa** dan menyebarkannya kepada manusia

Sumber: Unidad de Control de, Vectores de Puerto Rico.

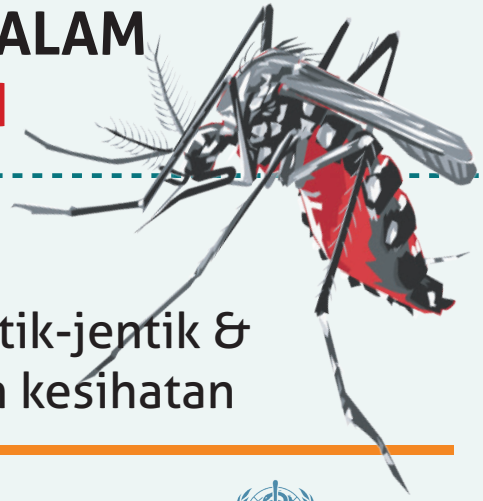
PASTIKAN

Setiap **Minggu**

CARI & MUSNAH
DEMI PUTUSKAN KITARAN

11

SALAH TANGGAPAN DALAM PENCEGAHAN **DENGGI**

2 daripada **3**

menyangka ubat pembunuh jentik-jentik & semburan kabus membahayakan kesihatan

FAKTA

Menurut WHO, CDC & MOH

TIDAK membahayakan anda!

World Health Organization

KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA

1 daripada **4**

salah anggap **AKTIVITI PENCEGAHAN** hanya semasa wabak.

FAKTA

harus **DIBUAT SEMINGGU SEKALI!**

(Saranan WHO, CDC & MOH)

BERTINDAK SEKARANG

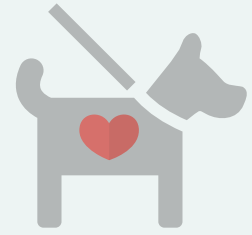
JIKA TIDAK PEDULI, MAUT MENANTI

HENTIKAN

KITARAN

12

SAYANGI SAYA. LESENKAN SAYA. VAKSINKAN SAYA.

1 daripada 2

Pemilik Anjing

Memohon **LESEN ANJING PELIHARAAN**

Membawa anjing untuk **PEMERIKSAAN KESIHATAN TAHUNAN**

Perlu
Saya dilesen & divaksinkan

Anjing yang tidak berlesen

Tangkap & Hapus

Wabak "Anjing Gila"

Risiko menjangkiti manusia

Anjing yang tidak divaksin terdedah kepada penyakit 'Anjing Gila'

BERTINDAK SEKARANG!

Lesenkan anjing peliharaan anda

Bawa untuk pemeriksaan tahunan & **vaksinasi**

"Lindungi anjing & kesihatan anda"

13

TINGKAH LAKU KESIHATAN BAIK (TKB) SELEPAS DIGIGIT ANJING: **MENGAPA ANDA PERLU AMBIL KISAH?**

BERHASRAT
amalkan
TKB **JIKA**
digigit atau
dicakar anjing.

AMALKAN
TKB **SELEPAS**
digigit atau
dicakar anjing.

JIKA TIDAK !

Tingkah laku Kesihatan Baik (TKB) Selepas Digigit Anjing

3

tindakan segera selepas digigit anjing

(Sumber : World Health Organization. (2018). WHO Expert Consultation on Rabies: Third Report. World Health Organization.)

01. **Basuh luka dengan air mengalir & sabun **sekurang-kurangnya selama 15** minit**

02. **Sapu luka dengan antiseptik atau ubat sapu & balut luka**

03. **Dapatkan rawatan segera di klinik atau hospital apabila digigit/dicakar anjing**

"Tingkah laku Kesihatan Baik (TKB) Selepas Digigit Anjing Dapat Menyelamatkan Nyawa!"

Institut Kesihatan Umum (IKU)

Kompleks Institut Kesihatan Negara (NIH)

No.1, Jalan Setia Murni U13/52

Seksyen U13, Setia Alam

40170 Shah Alam, Selangor

NHMS Hotline: **03-33628793**

Email: **nhms.iku@moh.gov.my**

ISBN 978-967-5340-16-1

9 789675 340161